

Aan deze rapportage kunnen geen rechten worden ontleend.

Nederland steunt Enschede
Zoeken naar balans

Rapportage

Commissie Financiële Afwikkeling Vuurwerkrap

Rapportageperiode: juli – december 2000

Datum: 19 december 2000

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord: Zoeken naar balans	3
2.	Instelling en samenstelling Commissie	5
3.	Werkwijze	8
4.	Werkzaamheden	10
5.	Regelingen	15
6.	Adviezen	18
7.	Vooruitblik	20

Bijlagen

- I Leden en waarnemend leden Commissie
- II Besluit tot instelling
- III Reglement van orde
- IV Communicatiestrategie
- V Teksten regelingen
- VI Inventarisatie regelgeving ministeries
- VII Overzicht stichtingen

1. NEDERLAND STEUNT ENSCHEDE
ZOEKEN NAAR BALANS

In heel Nederland maakte de vuurwerkramp in Enschede diepe indruk. Van overal uit Nederland en daarbuiten kwam steun. Brandweer- en politiekorpsen losten die van Twente af, hulpverleningsdiensten, ziekenhuizen en veel andere organisaties boden hulp. Naast al deze praktische hulp kwamen van veel kanten steunbetuigingen en financiële steun. Daags na de ramp startte het Nationaal Rampen Fonds een inzamelingsactie onder de Nederlandse bevolking via giro 777. Particuliere stichtingen werden spontaan opgericht. De Koningin bezocht het getroffen gebied. Zo ook verschillende bewindslieden die daarbij steun toezegden, ook financieel.

Het College van Burgemeester en Wethouders van Enschede en het kabinet voelden zich er verantwoordelijk voor dat de getroffenen, ook als ze niet verzekerd waren, een tegemoetkoming in de materiële schade zouden krijgen. Daarom is de Commissie Financiële Afwikkeling Vuurwerkramp ingesteld. De Commissie heeft gewerkt onder verantwoordelijkheid van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Enschede.

De Commissie was zich ervan bewust dat het voor mensen die door een ramp als deze zijn getroffen, van het grootste belang is om niet ook nog eens met materiële onzekerheden te worden geconfronteerd. Wij hebben niet de illusie dat een tegemoetkoming in de materiële schade het leed van de gedupeerden kan verzachten. Een tijdige en goede afwikkeling van de materiële schade stelt hen hopelijk wel in staat om, zoals veel deskundigen ook aangeven, een begin te maken met het verwerken van het persoonlijke leed.

De Commissie was breed van samenstelling. Met zoveel direct betrokkenen aan één tafel en zoveel gemeenschappelijke belangen en inzet moest het lukken om er op redelijke termijn uit te komen. Was het eenvoudig? Nee, verre van dat. Het onderwerp bleek voor ons door het unieke karakter van de vuurwerkramp af en toe behoorlijk nieuw. We konden niet altijd terugvallen op eerdere ervaringen of voorbeelden. We moesten soms een nieuw wiel uitvinden. Tegelijkertijd wilden we regelingen maken die billijk waren voor verzekerden en niet-verzekerden en die zorgvuldig genoeg waren om daadwerkelijk te kunnen worden uitgevoerd.

Dit alles speelde zich in enkele maanden af. Was dit (te) lang? Deze vraag heeft ons zeker bezig gehouden. De druk was groot. We hebben in goed overleg met de belangenverenigingen van gedupeerden steeds uitleg kunnen geven over onze voortgang. De inbreng daarbij van de

belangenverenigingen aan ons adres hebben wij zeer op prijs gesteld. Dat het voor gedupeerden toch lang heeft geduurd, is vanuit hun standpunt gezien alleszins begrijpelijk.

Het was voor de Commissie en voor mijzelf veelvuldig balanceren. Balanceren tussen de uitgangspunten van snelheid én zorgvuldigheid, tussen de vele belangen, tussen een snelle oplossing én het risico van precedentwerking, tussen de druk van buiten én het werkproces binnen de Commissie.

Wij hopen dat de financiële tegemoetkomingen aan particulieren en aan ondernemers zullen bijdragen aan het beperken van de materiële gevolgen van de ramp. Wij hopen ook dat ze de getroffen ruimte zullen bieden om hun verlies en verdriet te verwerken.

J. van Lidth de Jeude,
Voorzitter Commissie Financiële Afwikkeling Vuurwerkrap

2. INSTELLING EN SAMENSTELLING COMMISSIE

Achtergrond

De vuurwerkramp van 13 mei 2000 heeft zich voltrokken op het grondgebied van de gemeente Enschede. Deze situatie brengt met zich mee dat het College van Burgemeester en Wethouders van Enschede een eigen verantwoordelijkheid heeft voor onder meer de financiële gevolgen van de ramp. Aan deze verantwoordelijkheid heeft het College mede vorm gegeven door direct na de ramp allerlei voorzieningen voor noodhulp te treffen.

Instelling

Ondanks de direct verstrekte noodhulp bleek na de ramp dat met name voor niet-verzekerden en onderverzekerden geen of onvoldoende financiële opvang voorhanden was. Daarin moest dan ook voorzien worden. Verder bleek dringend behoefte aan een gecoördineerde aanpak van de verdeling van de beschikbare financiële middelen. Daarom heeft het College van Burgemeester en Wethouders van Enschede, mede op initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken, het Verbond van Verzekeraars en het Nationaal Rampenfonds, op 23 juni 2000 besloten om een adviescommissie in te stellen. Dat is de Commissie Financiële Afwikkeling Vuurwerkramp, ook bekend als 'Commissie Van Lidth'.

Opdracht

De Commissie heeft op grond van het instellingsbesluit tot taak advies uit te brengen aan het College van Burgemeester en Wethouders van Enschede over:

- a. de wijze waarop wordt voorzien in een eventuele financiële tegemoetkoming in de materiële schade (niet zijnde letselschade) of een aanvulling daarop;
- b. de wijze waarop de aan haar voorgelegde casuïstiek zo veel mogelijk categoriaal kan worden benaderd.

De werkzaamheden en adviezen van de Commissie richten zich op drie categorieën van gedupeerden:

1. particulieren
2. ondernemers
3. privaatrechtelijke rechtspersonen niet zijnde ondernemers (verenigingen en instellingen).

Samenstelling

Bij de financiële afwikkeling van de vuurwerkramp zijn vele partijen betrokken. Daarmee is rekening gehouden bij de samenstelling van de Commissie. Door de brede samenstelling van de Commissie wordt niet alleen de brede betrokkenheid tot uitdrukking gebracht, maar ook de gezamenlijke inzet en verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige financiële afwikkeling van de gevolgen van de vuurwerkramp.

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft als voorzitter aangezocht: de heer J. van Lidth de Jeude, Burgemeester van Deventer. Met de persoon van deze voorzitter heeft het College aan de Commissie de elementen toegevoegd van onafhankelijkheid, zeer ruime bestuurlijke ervaring en een gemakkelijke entree tot de bestuursorganen van de betrokken overheden en andere partijen.

Bij de samenstelling is onderscheid gemaakt tussen leden en waarnemend leden (zie bijlage II Besluit tot instelling).

Leden van de Commissie zijn:

- het Nationaal Rampenfonds (NRF), uitsluitend ten behoeve van de regelingen voor particulieren;
- Stichting BCE Calamiteiten en Projecten;
- de gemeente Enschede.

Waarnemend leden zijn:

- de rijksoverheid (ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Economische Zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid);
- Kamer van Koophandel Veluwe en Twente.

De secretaris, tevens lid van de Commissie is een ambtenaar van de concernstaf van de gemeente Enschede.

Vanaf 21 september is de Stichting financiële hulpverlening vuurwerkramp, namens deze LASER, als toehoorder in de Commissie vertegenwoordigd.

Een overzicht met de namen van de (waarnemend) leden van de Commissie is opgenomen als bijlage I.

Toelichting op samenstelling

Het *Nationaal Rampenfonds* is daags na de vuurwerkramp begonnen met een inzameling onder het Nederlandse publiek via giro 777. Deze hulpactie werd gecoördineerd door het Nederlandse Rode Kruis. De ingezamelde gelden komen geheel ten goede aan de particulieren die door de ramp getroffen zijn. Het NRF is als belangrijkste financier van de regelingen voor particulieren lid van de Commissie.

De *Stichting BCE* is lid van de Commissie op verzoek van het Verbond van Verzekeraars, van de gemeente Enschede en van de rijksoverheid. De Stichting BCE heeft de niet-verzekerde schade en een deel van de verzekerde schade getaxeerd. Daarnaast hebben verzekeraars eigen medewerkers/experts ingeschakeld om ook een deel van de verzekerde schade vast te stellen.

De *gemeente Enschede* is bestuurlijk en ambtelijk vertegenwoordigd in de Commissie (de wethouder Middelen en de concerncontroller).

De *rijksoverheid* is waarnemend lid van de Commissie, vanuit haar met de gemeente gedeelde verantwoordelijkheid voor de rampenbestrijding. De rijksoverheid is vertegenwoordigd via het ministerie van BZK (de minister van BZK is coördinerend bewindspersoon voor de rampenbestrijding), het ministerie van EZ vanwege de betrokkenheid van de bedrijven en het ministerie van SZW vanwege een eventuele samenloop van regelingen met bijstandsuitkeringen.

De *Kamer van Koophandel* is als waarnemend lid vertegenwoordigd in de Commissie vanuit haar betrokkenheid bij en kennis van de situatie van de gedupeerde ondernemers.

De *Stichting financiële hulpverlening vuurwerkramp*, namens deze LASER, is sinds 21 september 2000 als toehoorder in de Commissie vertegenwoordigd om de Commissie te adviseren over uitvoeringsaspecten van de door de Commissie ontworpen en te ontwerpen regelingen. LASER (Landelijke Service bij Regelingen) is een uitvoerende dienst (agentschap) van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. LASER voert voor tal van opdrachtgevers circa 140 regelingen uit. In Enschede is LASER op verzoek van de gemeente Enschede door de Stichting financiële hulpverlening vuurwerkramp ingeschakeld om de schaderegelingen uit te voeren.

3. WERKWIJZE

Voor haar werkwijze heeft de Commissie een Reglement van Orde vastgesteld (zie bijlage III). Zoals daarin bepaald, zijn de vergaderingen van de Commissie niet openbaar. De Commissie is zich ervan bewust dat zij onderwerpen bespreekt die een hoge emotionele lading voor de gedupeerden hebben. Juist daarom is beslotenheid van de Commissie nodig om de gedachtewisseling met alle leden en waarnemend leden in rust en openheid te kunnen voeren. Op deze manier kunnen regelingen in vrij overleg worden opgesteld en kan er binnen de Commissie aan draagvlak worden gewerkt.

Communicatie

Om tijdens de voortgang de communicatie met de gedupeerden te onderhouden heeft de Commissie een extern communicatieadviseur ingeschakeld. Deze heeft samen met een ambtelijk medewerker van de Commissie achtmaal voortgangsoverleg gevoerd met een vertegenwoordiging van de Belangenvereniging Slachtoffers Vuurwerkramp Enschede.

Via de Kamer van Koophandel werd met de Belangenvereniging van Getroffen Ondernemers regelmatig gecommuniceerd.

Op grond van de door de Commissie ontwikkelde communicatiestrategie zijn alle adviezen aan het College van burgemeester en wethouders voorzien van een communicatieadvies (zie bijlage IV: communicatiestrategie).

Tijdens de werkperiode van de Commissie heeft de communicatieadviseur 15 persberichten opgesteld, alsmede vrijwel wekelijks publicaties voor de BewonersNieuwsBrief van het Informatie- en Adviescentrum van de gemeente Enschede. Ook zijn regelmatig publicaties verschenen in de Ondernemers Nieuwsbrief van de gemeente Enschede en van de Kamer van Koophandel.

De persberichten zijn verschenen onder verantwoordelijkheid van het College van B. en W. en waar het de uitvoering betreft onder de verantwoordelijkheid van de Stichting financiële hulpverlening vuurwerkramp.

De publicaties in de BewonersNieuwsBrief en in de Ondernemers Nieuwsbrief zijn verschenen onder verantwoordelijkheid van de Commissie Van Lidth (voortgang proces), de Kamer van Koophandel (voortgang ondernemersregeling), van de gemeente Enschede (vastgestelde regelingen) en van de Stichting financiële hulpverlening vuurwerkramp (de uitvoering van vastgestelde regelingen).

Ook zijn twee persconferenties (25 september en 10 november 2000) gegeven door het College van B. en W. in overleg en samenwerking met de Commissie Van Lidth.

Prioriteiten

De Commissie is met haar werkzaamheden officieel begonnen op 27 juni 2000. Daaraan is vooraf gegaan een voorbereidend overleg op 22 juni 2000. In totaal is de Commissie tienmaal bijeengewees.

De Commissie heeft een opdracht voor drie categorieën van gedupeerden:

1. particulieren
2. ondernemers
3. privaatrechtelijke rechtspersonen niet zijnde ondernemers (verenigingen en instellingen).

Omdat adequate regelingen voor ondernemers van het grootste belang zijn voor de continuïteit van de ondernemingen, heeft de Commissie ervoor gekozen een werkgroep ('werkgroep Van Ingen') in te stellen. Deze werkgroep kreeg als opdracht een inventarisatie van de ondernemersschade te maken op basis van het onderzoek van Deloitte & Touche dat de gemeente Enschede heeft laten verrichten. Ook kreeg de werkgroep Van Ingen de opdracht om mede aan de hand daarvan voorstellen te doen voor een regeling.

Voor de categorie van particulieren heeft de Commissie zich in eerste instantie gericht op de zwaarst getroffen ('de mensen binnen de schutting') en op het ontwerp van enkele niet-gebiedsgebonden regelingen voor een grotere categorie van particulieren.

Op deze manier werd het mogelijk om parallel te werken aan adviezen en regelingen voor de eerste twee categorieën van gedupeerden.

Naar de derde categorie (verenigingen en instellingen) heeft de Commissie via de gemeente Enschede aanvullend onderzoek laten doen.

4. WERKZAAMHEDEN

Vergaderingen

In de periode tussen eind juni en half december 2000 heeft de Commissie in totaal tien keer vergaderd. In het onderstaande schema is weergegeven wanneer dat geweest is en welke de belangrijkste onderwerpen waren.

<i>Vergaderdata</i>	<i>Belangrijkste onderwerpen</i>
27 juni	<ul style="list-style-type: none">– Bepaling werkwijze en prioritering werkzaamheden– Uitgangspunten schaderegelingen particulieren– Mogelijke schadecategorieën particulieren (auto's, inboedel, opstal, opruiming, overige kosten)
5 juli	<ul style="list-style-type: none">– Vaststellen kaders van te ontwerpen regelingen– Instelling werkgroep ondernemersschade (probleeminventarisatie en oplossingsrichtingen)– Ideevorming communicatiestrategie (aantrekken extern adviseur)
20 juli	<ul style="list-style-type: none">– Bespreking eerste conceptregelingen tegemoetkoming particulieren (cascoschade, inboedel, opruiming)– Bespreking verdere uitwerking van de zogeheten Regelingen I, II en III (opvangregelingen gemeente Enschede direct na de ramp)– Contouren uitvoeringsorganisatie
3 augustus	<ul style="list-style-type: none">– Vaststellen communicatiestrategie– Vaststellen adviezen aan B&W met betrekking tot cascoschaderegeling, regeling opruimingskosten– Bespreking financiering genoemde regelingen via NRF– Advies aan B&W over huurgewenningregeling en individuele bijzondere kosten– Advies aan B&W uitvoeringsorganisatie onder te brengen in een stichting (door derden op te richten)– Voorstel aan B&W over conceptstatuten van een dergelijke stichting– Opdracht aan twee Commissieleden tot onderzoek voor praktische uitvoering bij de stichting

Rapportage Commissie Financiële Afwikkeling Vuurwerkramp

08 september	<ul style="list-style-type: none">– Bespreking conceptregeling onkosten buitengewone omstandigheden (voortzetting/vervanging van de regelingen I en II)– Advies aan B&W over eventuele gebiedsuitbreiding aan hun besluit tot collectieve vrijstelling gemeentelijke belastingen in binnenring– Bespreking van mogelijke gebiedsuitbreiding van Regeling III– Inventarisatie overige fondsen voor financiering regelingen en advies aan B&W om voorzitter en secretaris van de Commissie in overleg met die fondsen te laten treden– Kennisneming van voornemen praktische uitvoering voor de stichting onder te brengen bij agentschap LASER (ministerie van LNV)
21 september	<ul style="list-style-type: none">– Advies aan B&W over regeling tegemoetkoming onkosten buitengewone omstandigheden (OBO-regeling)– Vaststelling financiering OBO door NRF– Vaststelling conceptregeling inboedelschade– Bespreking rapportage werkgroep ondernemersschade– Opdracht om rapportage ondernemersschade uit te werken in ontwerpregeling in overleg met de betrokken ministeries (EZ, BZK en Financiën)
12 oktober	<ul style="list-style-type: none">– Bespreking advies mogelijke uitbreiding werking Regeling III (opdracht nader onderzoek naar aantallen en doorwerking van gelijkheidsbeginsel)– Bespreking nader rapport en ontwerpregeling ondernemersschade (opdracht schadebedrag verder onderbouwen en uitvoering te verkennen)– Bepaling van nog mogelijk openstaande schadecategorieën (opdracht tot ontwerpen regeling tegemoetkoming caravans, aanhangwagens en pleziervaartuigen)
01 november	<ul style="list-style-type: none">– Besluitvorming over regeling ondernemersschade– Bespreking nader advies over uitbreiding werking Regeling III– Bespreking conceptregeling tegemoetkoming schade aan caravans, aanhangwagens en pleziervaartuigen– Advies over rapport nader onderzoek schade (afwikkeling) privaatrechtelijke rechtspersonen

22 november	<ul style="list-style-type: none">– Bespreking voorstel regeling IV (uitbreiding werking regeling III)– Verslag van besprekingen met overige fondsen– Nader verslag onderzoek schade (afwikkeling) privaatrechtelijke rechtspersonen– Nadere standpuntbepaling opstalschade– Uitvoering ondernemersregeling
8 december	<ul style="list-style-type: none">– Vaststellen advies over Regeling kostenvergoeding buitenste ring– Vaststellen rapportage– Besluit over afsluiting werkzaamheden en overgaan in stand by-stand

Duur van de werkzaamheden

De werkzaamheden van de Commissie hebben in 2000 zes maanden geduurd. De eerste resultaten zijn na drie maanden in een persconferentie op 25 september gepresenteerd door de voorzitter van het College van Burgemeester en Wethouders en de voorzitter van de Commissie. Het betrof de cascoschaderegeling, de regeling onkosten buitengewone omstandigheden (OBO) en de regeling opruimingskosten. Tevens is daar bekend gemaakt welke regelingen in voorbereiding waren (onder andere regeling inboedelschade en ondernemersregeling).

Op 10 november is een tweede persconferentie gehouden waarbij de Regeling tegemoetkoming schade getroffen ondernemers ('ondernemersregeling') is gepresenteerd. Deze persconferentie werd gegeven door staatssecretaris G. Ybema van Economische Zaken namens de rijksoverheid, wethouder R. Althof namens het College van Burgemeester en Wethouders van Enschede, en mevrouw W. van Ingen namens de Commissie.

Hieronder volgen puntsgewijs een aantal zaken die van invloed waren op de aard en de voortgang van de werkzaamheden van de Commissie.

Ervaringen

Iedere ramp blijkt uniek te zijn. Zo ook de vuurwerkramp. In tegenstelling tot bijvoorbeeld ernstige wateroverlast die voorzienbaar is en waarvoor men maatregelen kan treffen, was de vuurwerkramp acuut en werd werkelijk alles in een bepaalde straal rond de kern vernietigd. Daardoor is de doorwerking naar de materiële schade en naar de bedrijfsschade niet altijd goed te vergelijken met andere rampen, zoals de wateroverlast van 1995 en 1998.

De Commissie kon daardoor niet altijd uit eerdere ervaringen putten. Al spoedig nadat de Commissie met de werkzaamheden begonnen was, bleek dat het - naast reguliere vragen - in Enschede ook om unieke vragen en regelingen gaat.

De leden van de Commissie die ervaring hadden met regelingen voor onder meer de aardbeving in 1992 en de wateroverlast van 1995 en 1998 en de in dat kader ontworpen Wet tegemoetkoming schade bij rampen en zware ongevallen (WTS), vonden daarin houvast voor het opstellen van de regelingen voor de gedupeerden in Enschede.

Grenzen van redelijkheid

In Enschede is een relatief groot aantal gedupeerden die niet of onderverzekerd waren. In Enschede gaat het om verzekerbare schade, waarbij mensen zelf verantwoordelijk zijn om 'have en goed' met verstand te verzekeren. Daarom moet redelijkheid worden betracht naar de mensen die wél verzekerd waren. Daarnaast moet ook redelijkheid worden betracht naar de mogelijke financiers. En tenslotte wil de Commissie voorkomen dat er regelingen tot stand komen waardoor in de toekomst in andere situaties precedentwerking kan ontstaan.

Veel betrokken partijen

De Commissie kent een brede samenstelling waardoor het mogelijk is de regelingen van eerste idee tot aan de uitvoering te realiseren. Tegelijk maakt die brede samenstelling dat overleg en afstemming tijd vragen voordat een unaniem gedragen resultaat aan Burgemeester en Wethouders voorgelegd kan worden. Daarbij speelt ook een belangrijke rol dat bij elke regeling moet worden nagegaan of er voldoende financiering is.

Omzetting bestaande regelingen

Complexer dan gedacht was de omzetting van de regelingen I en II die het College van Burgemeester en Wethouders vrij snel na de ramp had uitgevaardigd om de eerste en ergste nood te lenigen. Gevoelig bleek het punt dat de gedupeerden die op grond van deze regelingen een uitkering hadden gekregen, daarbij in een aantal gevallen een akte van cessie moesten tekenen om uitkeringen uit andere hoofde over te dragen aan de gemeente Enschede. In de adviesaanvraag van het College van Burgemeester en Wethouders aan de Commissie werd uitdrukkelijk verzocht om na te gaan of deze cessies zouden kunnen vervallen. Met de regeling tegemoetkoming onkosten buitengewone omstandigheden (OBO) kon het effect van de cessies worden weggenomen. De OBO-regeling is ontworpen op grond van de zeer bijzondere omstandigheden die de vuurwerkramp voor de gedupeerden veroorzaakt en die vaak nog enkele jaren kunnen voortduren (bijvoorbeeld alle persoonlijke bezittingen verloren, meerdere malen moeten verhuizen en herinrichten).

Ondernemersschade

Ook het ontwerpen van de regeling tegemoetkoming schade getroffen ondernemers bleek in de praktijk complexer te zijn dan gedacht. Eerst moest een inventariserend onderzoek worden

gedaan naar de globale omvang van de schade; vervolgens moest het karakter van de schaderegeling worden vastgesteld. Het onderdeel fiscale winstderving in de ontworpen regeling is volstrekt uniek en vroeg om veel afstemming met alle betrokkenen in de Commissie, op interdepartementaal niveau en om afstemming op de EU-regelgeving. Een dergelijke regeling mag immers geen verkapte subsidiëring zijn en dus concurrentievervalsend. Daarnaast bleken vaststellingen van de schaderamingen en de financiering veel tijd vragende onderwerpen.

Zorg voor een goede uitvoering

De Commissie heeft het, in aanvulling op haar formele opdracht, ook tot haar verantwoordelijkheid gerekend om zich intensief bezig te houden met de zorg voor een goede uitvoering van de ontworpen regelingen. Concreet kwam dat er op neer dat verschillende uitvoeringsvormen de revue zijn gepasseerd. Na ampel beraad is de keuze gemaakt voor een onafhankelijke stichting (door derden opgericht). Hiervoor zijn op verzoek van de Commissie in nauw overleg met de notaris statuten ontworpen en bestuursleden aangezocht. Dankzij deze inspanningen kon op 25 augustus 2000 de oprichtingsakte van de stichting notarieel gepasseerd worden.

In het verlengde daarvan heeft de Commissie aanvankelijk ook bijstand op secretariael niveau aan de stichting verleend, zodat deze een snelle start met haar werkzaamheden kon maken. Zo is onder andere een advies voor de stichting opgesteld over de fiscaliteit van haar activiteiten. Overleg met de belastingdienst Grote Ondernemingen heeft daarvoor plaats gevonden.

In dat kader is ook door enkele leden van de Commissie actief aandacht besteed aan de praktische uitvoeringsorganisatie ter ondersteuning van de stichting. Na eerst de mogelijkheid bekeken te hebben van het opzetten van een eigen uitvoeringsorganisatie, is vervolgens de voorkeur gegeven aan het agentschap LASER van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Dit agentschap heeft een grote ervaring opgebouwd met de uitvoering van de Regeling tegemoetkoming schade bij extreem zware regenval. Vanaf 21 september 2000 heeft LASER namens de Stichting financiële hulpverlening vuurwerkramp de Commissie geadviseerd over uitvoeringsaspecten van de door de Commissie ontworpen en te ontwerpen regelingen.

Op 26 september 2000 is met de uitvoering van de cascochaderegeling begonnen, gevolgd door de OBO-regeling (9 oktober 2000), de regeling opruimingskosten (8 november 2000) en de regeling inboedelschade (8 november 2000).

Begin 2001 komen in uitvoering de regeling kampeerwagens, aanhangwagens en pleziervaartuigen, alsmede de regeling tegemoetkoming schade getroffen ondernemers.

5. REGELINGEN

De Commissie heeft de volgende regelingen ontworpen:

Regeling	Start uitvoering	Geraamde kosten
Casco (schade aan auto's en motoren)	26 september	fl. 2 miljoen
OBO	9 oktober	fl. 20,5 miljoen
Opruimingskosten inboedel	8 november	fl. 0,5 miljoen
Inboedelschade	8 november	fl. 5 miljoen
Kampeerwagens enz.	januari 2001	fl. 0,5 miljoen
Ondernemingen	december 2000/ januari 2001	Maximaal fl. 80 tachtig miljoen waarvan een eerste tranche van fl. 25 miljoen in 2000. Bij Voorjaarsnota 2001 wordt het financieel beslag opnieuw bezien.
Kostenvergoeding buitenste ring	nader te bepalen	fl. 3,5 miljoen

Financiering

De regelingen voor particulieren worden gefinancierd door en via het Nationaal Rampen Fonds (NRF) uit gelden die onder de Nederlandse bevolking zijn ingezameld via giro 777. De regeling voor ondernemers wordt gefinancierd door het rijk (via het ministerie van Economische Zaken).

Korte toelichting per regeling

De *casco*schaderegeling is een niet gebiedsgebonden regeling en geldt voor iedere particulier van wie de auto of motor vernietigd of beschadigd is als gevolg van de vuurwerkramp.

Geduceerden die cascoverzekerd zijn, krijgen de schade vergoed van de verzekeraar. Als het motorvoertuig 'total loss' is verklaard als gevolg van de ramp, en de schadevergoeding van de verzekeraar lager is dan fl. 1.500, dan krijgen geduceerden op basis van deze regeling het verschil vergoed tussen fl. 1.500 en de vastgestelde schadevergoeding. Een eventueel eigen risico wordt ook vergoed.

Geduceerden die cascoverzekerd zijn en van wie het motorvoertuig herstelbare schade heeft opgelopen als gevolg van de vuurwerkramp, krijgen ook het eigen risico vergoed (tot de hoogte van het schadebedrag).

Gedupeerden die niet cascoverzekerd zijn en van wie het motorvoertuig ‘total loss’ is verklaard, krijgen de dagwaarde vergoed met een minimum van fl. 1.500. Als er sprake was van herstelbare schade, krijgen gedupeerden de herstelkosten vergoed.

De *OBO-regeling* is een niet gebiedsgebonden regeling. Deze regeling is in de plaats gekomen van de oude Regelingen I en II. De OBO-regeling voorziet in een tegemoetkoming voor een aantal, soms moeilijk objectief vast te stellen schadeomstandigheden, zoals:

- de directe vervanging van de allernoodzakelijkste levensbehoeften;
- tegemoetkoming in materiële schade die niet of moeilijk op objectieve gronden valt vast te stellen (zoals foto's, collecties e.d.);
- de noodzaak om soms meerdere keren te verhuizen. Daarmee komt er geen aparte regeling meer voor verhuiskosten.

De bedragen van de OBO-regeling zijn gelijk aan die van de oude Regelingen I en II.

De uitkeringen op grond van de OBO-regeling worden voor uitkeringsgerechtigden buiten de eventuele vermogenstoets op grond van de Algemene bijstandswet gehouden.

De *Regeling opruimingskosten* is bedoeld voor de kosten van het opruimen en beredden van inboedels. Uitbetaling van de vergoedingen vindt rechtstreeks plaats aan de betrokken opruimingsbedrijven.

De *Regeling inboedelschade* is een niet gebiedsgebonden regeling. Het uitgangspunt van de regeling is vergoeding van 65% van de schade, gewaardeerd volgens de nieuwwaardeclausule. Bij een nieuwwaardeclausule wordt de schade berekend op basis van nieuwwaarde, dagwaarde of vervangingswaarde; binnen de nieuwwaardeclausule geldt bij nieuwwaarde een vergoeding van 60%.

Op dagwaarde zijn getaxeerd zaken die aan het gebruik onttrokken zijn (oude spullen op zolder), zaken die vlak voor de vuurwerkramp minder dan 40% van de nieuwwaarde waren, bromfietsen en opgeslagen zaken.

De vervangingswaarde is het bedrag dat te verkrijgen was voor het object vlak vóór de vuurwerkramp en zoals dat is vastgesteld door een schade-expert. Antiek, kunst en verzamelingen worden tegen vervangingswaarde vergoed. Voor deze zaken gelden maximum vergoedingen.

De overige inboedel wordt gewaardeerd tegen nieuwwaarde (het bedrag dat nodig is om dezelfde artikelen nieuw aan te schaffen).

Voor onderverzekerden gelden dezelfde uitgangspunten als voor niet-verzekerden. Zij krijgen echter alleen een vergoeding voor het gedeelte dat ze niet verzekerd waren. Voor onderverzekerden wordt dus rekening gehouden met eventuele verzekeringsuitkeringen.

Bij herstelbare schade kunnen de herstelkosten worden vergoed.

De *regeling voor schades aan kampeerwagens (caravans) enz.* is een niet gebiedsgebonden regeling.

Gedupeerden die cascoverzekerd zijn, krijgen de schade vergoed van de verzekeraar. Als de kampeerwagen enz. 'total loss' is verklaard als gevolg van de ramp, en de schadevergoeding van de verzekeraar lager is dan het eigen risico, krijgen gedupeerden op basis van deze regeling het eigen risico vergoed.

Gedupeerden die cascoverzekerd zijn en van wie de caravan enz. herstelbare schade heeft opgelopen als gevolg van de vuurwerkramp, krijgen ook het eigen risico vergoed (tot de hoogte van het schadebedrag).

Gedupeerden die niet cascoverzekerd zijn en van wie de caravan enz. 'total loss' is verklaard, krijgen de dagwaarde vergoed. Als er sprake was van herstelbare schade, krijgen gedupeerden de herstelkosten vergoed.

De tegemoetkoming heeft ook betrekking op de inboedel van caravan of aanhangwagen, behalve geld en fietsen (deze zaken vallen onder de regeling inboedelschade).

De *Regeling tegemoetkoming schade getroffen ondernemers* voorziet in een tegemoetkoming voor de geleden schade voor niet-verzekerde en onderverzekerde ondernemers op vier punten. Het gaat daarbij om materiële schade, winstderving, vermogensachteruitgang na staking van de bedrijfsactiviteiten en kosten van begeleiding. Het onderdeel fiscale winstderving in de regeling is een unicum voor Nederland. Deze regeling heeft tot doel om zoveel mogelijk ervoor te zorgen dat getroffen ondernemers hun bedrijf op aanvaardbare wijze kunnen voortzetten (continuïteitsbeginsel).

De regeling geldt voor ondernemers die waren gevestigd in het rampgebied (binnen- en buitenring), alsmede voor ondernemers gevestigd in het gebied direct grenzend aan het rampgebied en voorzover volledig of grotendeels economisch afhankelijk van het rampgebied. Alle bedrijven die voor eigen rekening en risico ondernemen, kunnen in aanmerking komen. Dit betreft zowel zelfstandige ondernemingen als beoefenaren van een vrij beroep, onder wie ook kunstenaars. Een ondernemer die in 2000 is gestart, kan ook in aanmerking komen op voorwaarde dat hij is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel of door de fiscus is erkend als ondernemer.

De *Regeling kostenvergoeding buitenste ring* voorziet in een tegemoetkoming voor de gedupeerden die ten tijde van de vuurwerkramp woonachtig waren in de buitenste ring van het evacuatiegebied en die hun woning minimaal één nacht hebben moeten verlaten. Het is een gebiedsgebonden regeling die op adressen uitkeert.

6. ADVIEZEN

De Commissie heeft naast de verschillende regelingen de volgende adviezen uitgebracht aan het College van Burgemeester en Wethouders:

- Huurgewenningsbijdrage (3 augustus 2000);
- Juridische vormgeving uitvoeringsorganisatie (3 augustus 2000);
- Uitbreiding gebied collectieve vrijstelling gemeentelijke belastingen (8 september 2000);
- Uitbreiding werking en gebied Regeling III (1 november 2000);
- Advies voor afhandeling niet-verzekerde materiële schade verenigingen en instellingen (22 november 2000).

Verenigingen en instellingen

Het nader rapport dat hierover uitgebracht is, toont aan dat van het totale schadebedrag van ruim fl. 1,8 miljoen ongeveer fl. 1,5 miljoen gedekt is via de wederopbouw. Bijna fl. 200.000 is gedekt door een schade-, dan wel opstalverzekering. Van het resterende bedrag van ruim fl. 100.000 is ongeveer de helft betaald door het rijk. Het uiteindelijk resterende deel van ruim fl. 50.000 zal nog geregeld moeten worden. De Commissie heeft het College van Burgemeester en Wethouders geadviseerd hiervoor geen regeling te ontwerpen, maar deze gevallen individueel te behandelen op een wijze die vergelijkbaar is met de regelingen voor particulieren en ondernemers. Verder heeft de Commissie geadviseerd om voor de afhandeling een gemeentelijk coördinator beschikbaar te stellen die de betrokken verenigingen en instellingen begeleidt.

Passanten

Er is op dit moment geen nauwkeurig beeld van het aantal passanten dat schade heeft geleden. Meldingen bij het IAC bevatten geen exacte gegevens over de eventuele schade en de hoogte daarvan. De Commissie heeft het College van Burgemeester en Wethouders geadviseerd voorlopig geen afzonderlijke regeling te treffen, maar in de afzonderlijke gevallen (in geval van expliciete melding) na te gaan of een verwijzing naar de eigen verzekering al gebeurd is, dan wel onderverzekerden of niet-verzekerden getroffen individueel te behandelen.

Opstalschade

De Commissie heeft het College van Burgemeester en Wethouders geadviseerd om de opstalschade buiten het rampgebied onder te brengen in de BV Stadsherstel. In verband met de financieringsrisico's zal op het eerste evaluatiemoment (1 april 2001) dit punt uitdrukkelijk worden meegenomen. Mocht dan blijken dat er problemen zijn als gevolg van ontoereikend budget, dan dient alsnog een aanvullende regeling te worden ontworpen.

Verder heeft de Commissie een overzicht van fondsen opgesteld en is de voorzitter van de Commissie in overleg getreden met de besturen van deze fondsen over de bestemming van de onder hen beheer vallende gelden.

7. VOORUITBLIK

De Commissie heeft als opdracht om categoriale regelingen te ontwerpen die voorzien in een financiële tegemoetkoming in de materiële schade (niet zijnde letselschade). De Commissie is van mening dat haar taakstelling is afgerond.

De Commissie blijft voor het College van Burgemeester en Wethouders van Enschede beschikbaar om desgewenst advies uit te brengen over categoriale vragen en zaken op het gebied van materiële schade. Daarom gaat de Commissie per 31 december 2000 over in een 'stand by'-stand.

Zij rekent het nog tot haar taak om binnen enkele maanden een zelfevaluatie te houden met als doel haar leerervaringen beschikbaar te stellen voor toekomstige situaties rond de afhandeling van rampen. De resultaten van deze evaluatie zal zij ter kennis brengen van het College van Burgemeester en Wethouders van Enschede, van de minister van Binnenlandse Zaken als coördinerend bewindspersoon voor de rampenbestrijding en van het bestuur van het Nationaal Rampen Fonds.